

Karel Eichler: Přežije západní civilizace prasknutí technologické bubliny?

 infokuryr.cz/n/2023/05/27/karel-eichler-prezije-zapadni-civilizace-prasknuti-technologicke-bublina

kurýr

27. května 2023

Naše média pečlivě informují o vítězném tažení Ukrajinských vojsk, která snad již brzy dobijou Moskvu – alespoň dle tónu politicky uvědomělých „mainstreamových“ novinářů v naší zemi je to jasné. Akorát jim trochu uniká jeden drobný problém u nás doma. Pro úplnost, doma = na západě. Byť řada z nás ví s jakým despektem na nás pohlíží téměř všichni občané zemí na západ od našich hranic, ale to teď není podstatné – důležité přeci je, že všichni víme, kam patříme. Ale zpátky k našemu západáckému problému – je to taková pěkná bublina, která nám vznikla v IT sektoru (respektive v sektoru moderních technologií). A jelikož je IT sektor poslední bašta, kde má západní civilizace před ostatními státy náskok (tedy, alespoň si to myslí), je na místě zpozornět. Ono totiž, pokud tato bublina vybuchne, tak se budeme muset vážně ptát, jestli ještě existuje místo, kde můžeme Číně jakkoli konkurovat a jestli vlastně vůbec ještě něco máme v rukávu.

Vstříc k budování miliardové prázdné schránky

Pracuji jako vývojář různých IT softwarových systémů už déle než dvě dekády, takže mám docela přehled. Jak tedy definovat náš problém – budeme se zde bavit o vývoji a provozu aplikací na internetu a podobných řešeních (což je přesně ta poslední bašta západu). Jako takovou typickou aplikaci si můžete představit nějaký e-shop nebo různé věci ve vašem mobilu (dejme tomu věcičky, co vám řeknou jaké bude zítra počasí a kolik máte bodů na své zákaznické kartě). Prostě všechny ty aplikace, jak si je instalujete do mobilu, případně webové stránky různého druhu. Obecně se musí

všechny tyto věci nejdříve vyvinout, potom někde provozovat a ještě se musí udržovat. To je překvapivě spojené s komplementárními náklady.

Tak se třeba řekněme, že budeme vyvíjet aplikaci, jenž vám řekne, jak dlouho se můžete jít ven opalovat. Začnete s tím, že si založíte firmu – to je přesně ten start-up (synonymum pro bordel, šílené pracovní podmínky, fluktuaci pracovní síly a tak dále). Pak si uvědomíte, že nemáte peníze, takže si zažádáte o všechny státní a soukromé granty, které se pro podporu start-upů nabízí. Jelikož můžete deklarovat, jak je vaše aplikace blahodárná – například tím, že dáte duhovou vlajku na pozadí, umožníte uživatelům zvolit si z padesáti pohlaví – grant dostanete. Prima, takže máte peníze na první zaměstnance. Protože všichni v oboru vědí, že start-up rovná se katastrofa, začnete nabírat migranty a absolventy mimořádně kvalitních univerzit, co si nedokázali najít práci jinde.

Tím si vlastně vytvoříte svůj první tým. Tvoří jej specialista na front-end Leonardo – Ital, který si nedokázal najít práci, poté co ve svých dvaceti šesti letech dokončil bakalářské studium, takže migroval. Další je 23letá Indka Ati s excelentním životopisem v oblasti datového inženýrství (později zjistíte, že je ten životopis zcela vylhaný, ale to teď ještě nevíte). A nakonec Šimon, 24letý expert na back-end, který již pátým rokem studuje bakalářský program s IT zaměřením a při studiu si přivydělává (před touto prací dělal číšníka). Svůj hvězdný tým pověříte tím, aby vám vytvořil prototyp pro vaši skvělou aplikaci. Nu, a zde se projeví první problém, namísto jednoho měsíce trvá práce měsíce čtyři. Jelikož Leonardo neví nic o své práci a musí si projet školení na YouTube, vlastně přesně stejně jako Šimon. Plus je velký problém komunikace v týmu, protože anglicky neumí skoro nikdo. Ale nakonec se téměř vše zadaří, takže máte svůj prototyp. Jediný háček je, že data vám tam kompletně chybí, protože Ati neví, která bije. Ale což řeknete si, data můžete snadno padělat chytrým generátorem náhodných čísel – práce na odpoledne. Budiž hotovo.

Teď si tak uvědomíte, že k dispozici široké veřejnosti svůj produkt dát nemůžete – protože vůbec nefunguje, navíc je zde nekonečno bezpečnostních problémů (bezpečnosti v IT nerozumí nikdo z vašeho týmu) a ještě je dost nestabilní – prostě naprostá tragédie. A protože vám peníze ze skvělého grantu začínají hodně rychle docházet, musíte se porozhlédnout po dalších. Naštěstí nemusíte chodit daleko. Banky a investiční fondy jsou penězi přeplněné (důsledek všech kvantitativních uvolňování). Plus řada velkých společností také ráda zainvestuje do moderních a inovativních produktů. Takže se si představíte takzvaný pitch deck pro svůj produkt – v podstatě prezentaci, kde vyzdvihnete, jak je skvělá, jak pomáhá životnímu prostředí, jak zvyšuje rovnost ve společnosti, pomáhá rozvoji zdraví ve vyloučených skupinách, je LGBT (či jak se to teď jmenuje) šetrná, nediskriminuje nebinární jedince – prostě je úplně super. S takovými volovinami, jako jak to bude vydělávat peníze (pokud vůbec) se trápit nemusíte, stačí, že řeknete kolik miliónů uživatelů to může za krátkou chvíli mít. No a bez překvapení, dostanete peníze. Banka vám půjčí dva milióny dolarů na vývoj, investiční společnost si koupí dvacet procentní podíl za další dva milióny dolarů a je na chvíli po problému.

A s těmito penězi vyrazíte vstříc světlým zítřkům. Za následující rok až dva opravdu vyvinete něco, co plus mínus funguje (ono to také ve skutečnosti nefunguje, ale už je to o něco lepší). Všechno je absolutně super, až tedy do chvíle, kdy vám banka řekne, že byste měli začít svoji odloženou půjčku splácet. Potíže je v tom, že jediná věc, kterou můžete ve své aplikaci prodávat je reklama, ale ta vám generuje pouhých pár tisíc dolarů příjmu v situaci, kdy váš tým a náklady spojené s provozem stojí zhruba dvě stě tisíc dolarů měsíčně. Naštěstí na papíře vše vypadá skvěle – rostete jak co do počtu uživatelů, tak co do tržeb. Takže uděláte druhé kolo předešlého. Nyní budete mít vážně skvělý pitch deck, banky vám půjčí ne 2 milióny, ale rovnou deset, plus vyberete dalších 20 miliónů

dolarů od investorů. Absolutní výhra – nyní už jste na cestě stát se takzvaný unicorn (firma, co má papírovou hodnotu přes miliardu dolarů).

Jak všechno senzačně funguje, tak si začnete najímat další a další lidi, stane se z vás nikoli start-up, ale korporát. Máte stovky zaměstnanců (s krásným věkovým průměrem něco jako 25 let – prostě zkušení experti). Jenže je zde jediný drobný problém, jste ztratí ještě více, nežli kdy před tím. Ona ta reklama, co tam na uživatele vašeho výplodu vyskakuje není schopna pokrýt vaše náklady ani zdaleka a nic dalšího se tam prodávat nedá. A jak vám za pár let peníze opět došli, musíte jít opět do banky a půjčit si o to více.

A dostali jsme se k jádru pudla

Když nyní zajdete do banky a oznámíte, že nemáte na splátky a potřebovali byste opět půjčit na provoz – víte, co se stane? Bankéři, kteří vám peníze před tím schválili, se zpotí, protože si uvědomí, že pokud vám nepůjčí, tak zbankrotujete. Ale to není celé, oni přijdou o svou krásně placenou pozici, protože vám již neměli půjčovat ani před tím. Stane se tedy, že se rozhodnou půjčit vám znovu, ale aby mohli půjčku obhájit, budou muset ukázat, že jste ještě progresivnější, nežli progresivní. Vaše firma tedy bude muse zavést všechny audity, prokázat dostatečné zastoupení minority (etnických, sexuálních a dalších), ukázat, jak jste zelení (projekty jako ekologické dny, cestujte do práce na kole). Zavedete předpis nutící zaměstnance psát za jméno svá osobní zájmena, aby se nediskriminovali trans zaměstnanci – tedy něco jako: Jan Novák (on); Petra Veselá (ona); Dano Kano (ono) a tak dále. Tím mohou bankéři prokázat, že sice ekonomicky je váš produkt zcela nesmyslný, ale vlastně se investuje do skutečných progresivních hodnot a je vše v pořádku.

Samozřejmě, že se tento cyklus opakuje, stále si půjčujete nové peníze, aby bylo na splacení původních půjček. A tak se postupem času stanete tak velký dlužník, že pokud zbankrotujete, zbankrotuje i banka. Typická ukázka může být dříve slavná Silicon Valley Bank.

Jak moc je tento problém rozšířen

Těžko se dá odhadovat, kolik procent firem v IT sektoru (či obecně sektoru moderních technologií) jsou zcela prázdné schránky, kolik jsou prázdné schránky jenom částečně a kolik firem skutečně funguje. Ukázky z nedávné doby mohou být Theranos / Elizabeth Holmes, FTX / Sam Bankman-Fried, firma Frank / Charlie Javice. Osobně bych odhadoval, že je tento problém opravdu velký a postihuje jak drtivou většinu nováčků v oboru, tak i tradiční firmy (které se rychle adaptovali tomuto způsobu získávání peněz a vlastně se tak vyprazdňují). Co je však důležité: tento problém představuje ohrožení celé ekonomiky. Bankovní sektor, investiční fondy ale i soukromí investoři investovali do všech moderních technologií jako diví, bez ohledu na to, zdali projekty dávali ekonomický smysl. Tím se vytvořila obrovská bublina ohrožující celý sektor (kolik bank a investorů díky tomuto problému ještě skončí, se dá těžko odhadovat).

V neposlední řadě je to však také problém ohrožující celou společnost. Často slýcháváme od politiků, jak moderní technologie pomáhají udržet kvalitu našeho život, jak se musí investovat do inovací a jaký máme jako civilizace náskok. Představte si, k čemu asi dojde, až si ostatní země uvědomí, že jeden z hlavních ekonomických pilířů západu je vlastně jenom podvod. Těžko si lze představit, že by byli ochotni dále pracovat za pár dolarů pro blaho západu – celý dolar totiž ztratí i ten poslední zbytek hodnoty, na které stojí. I to mě vede k závěru, že si nedovedu představit, jak by západní civilizace mohla prasknutí této bubliny vůbec přežít – zejména v situaci, kdy již existují alternativy postavené na skutečných ekonomických hodnotách.

Continue Reading

Previous Michailo Podoljak označil 3 miliony obyvatel Krymu za civilní okupanty, kolaboranty, bandity a kriminální živly.